

PART 6

RIGHTFUL DISSOLUTION OF JOINT-STOCK COMPANIES AND DISSOLUTION DECISION AND ALTERNATIVE REMEDIES

ANONİM ŞİRKETLERDE HAKLI
SEBEPLE FESİH HAKKI VE FESİH
KARARI İLE DİĞER ÇÖZÜMLER

DOĐA AKÇAKOCA

PART 6

ABSTRACT | ÖZET

Article 531 of the Turkish Commercial Code No. 6102 regulates the right to dissolve a joint stock company on just cause, allowing minority shareholders to leave the company when the partnership relationship becomes unbearable.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 531. maddesi anonim şirketlerde haklı sebeple fesih hakkını düzenleyerek, ortaklık ilişkisinin çekilmez duruma geldiği hâlde şirketin azınlık (azlık) pay sahiplerine şirketten ayrılma imkânı tanımaktadır.

KEYWORDS | ANAHTAR KELİMELER

Rightful Dissolution, Joint-Stock Company, Judicial Discretion, Dissolution Lawsuit, Shareholders, Minority Rights, Alternative Remedies, Dismiss of the Shareholders.

Haklı Sebeple Fesih, Anonim Şirket, Hâkimin Takdir Yetkisi, Fesih Davası, Pay Sahipleri, Azınlık (Azlık) Hakkı, Alternatif Çözüm, Ortaklıktan Çıkarılma.

I. INTRODUCTION

Article 531 of the Turkish Commercial Code No. 6102 ("TCC") regulates the dissolution of joint stock companies on just cause for the first time in our law, and is one of the forms of dissolution in the law of incorporation, which allows for the termination of the partnership agreement early in case of the existence of circumstances that make the continuation of the partnership difficult¹. In joint stock companies, which are capital companies, the only way for the shareholder to leave the company is to transfer his/her shares, and the aforementioned provision is an important alternative to share transfer for the shareholder to leave the company². The dissolution, which is one of the resolutive formative rights, provides for the cessation of a continuous debt relationship with future effect (*ex nunc*)³. The right to dissolve on just cause is an exception to the principle of sanctity of contract, which is one of the fundamental principles of private law⁴. Rightful dissolution is the right of the parties to terminate the relationship in continuous debt relations that impose obligations on both parties, as stipulated in the Turkish Code of Obligations numbered 6098 and the TCC⁵. This right of the parties in a continuous debt relationship has been adapted to the shareholding established by the partnership agreements of joint

I. GİRİŞ

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 531. maddesi ile hukukumuzda ilk kez düzenlenen anonim şirketlerde haklı sebeple fesih, ortaklık hukukunda, ortaklığın devamını zorlaştıran hallerin varlığı halinde, ortaklık sözleşmesinin zamanından önce sona erdirilmesine imkan tanıyan sona erme şekillerinden birisidir¹. Sermaye şirketi niteliğinde olan anonim şirketlerde, pay sahibinin şirketten çıkma ve çıkarılması söz konusu olmadığından ve pay sahibinin şirketten ayrılabilmesinin tek yolu paylarını devretmesidir ve anılan hüküm pay sahibinin şirketten ayrılabilmesi hususunda pay devrine önemli bir alternatif niteliğindedir². Bozucu yenilik doğuran haklardan biri olan fesih, sürekli bir borç ilişkisinin geleceğe etkili olarak (*ex nunc*) sona ermesini sağlar³. Haklı sebeple fesih imkânı, özel hukukun temel ilkelerinden biri olan sözleşmeye bağlılık ilkesi bakımından istisna teşkil etmektedir⁴. Haklı sebeple fesih, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda ve TTK'da yer alan iki tarafa borç yükleyen sürekli borç ilişkilerinde tarafların ilişkiyi sona erdirmeye hakkıdır⁵. Sürekli borç ilişkisindeki taraflara verilen bu yetki, TTK m. 531 ile anonim şirketlere ilişkin ortaklık sözleşmeleri ile kurulan pay sahipliğine uyarlanmıştır. Haklı sebeple fesih davası ile pay sahibi azınlığa, içinde bulunduğu sürekli

stock companies under Article 531 of the TCC. With the rightful dissolution lawsuit, the minority shareholder is provided with the opportunity to be freed from existing continuous debt relationship⁶. In our article, first, the concept of just cause will be mentioned; the ways of filing for a rightful dissolution lawsuit of a joint stock company will be mentioned, and then the dismissal of the shareholders from the company and alternative remedies will be explained.

II. RIGHTFUL DISSOLUTION

Pursuant to Article 531 of the TCC, in order to dissolve joint stock companies on just cause, shareholders holding shares representing one tenth of the share capital (one twentieth in public companies) must apply to the commercial court of first instance in the place where the company's head office is located. Consequently, shareholders may exercise this right through litigation. If the shares representing one tenth of the capital belong to more than one shareholder, these shareholders must act together. The requirement of representation of one tenth of the capital shows that the law-maker has regulated this right as a minority right pursuant to Article 411 of the TCC. As a matter of fact, pursuant to Article 411/1 of the TCC, minority

li borç ilişkisinden kurtulma imkânı sağlanmıştır⁶. Makalemizde önce haklı sebep kavramından bahsedilecek; anonim şirketlerde haklı sebeple fesih davasının açılabilmesinin yollarına değinilecek ve sonrasında pay sahiplerinin şirketten çıkarılmaları ile alternatif çözümler anlatılacaktır.

II. HAKLI SEBEPLE FESİH

TTK m. 531 uyarınca anonim şirketlerin haklı sebeple feshedilebilmesi için sermayenin onda birini (halka açık şirketlerde yirmide birini) temsil eden paya sahip pay sahiplerinin şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvurması gerekmektedir. Dolayısıyla, pay sahipleri bu hakkını dava yoluyla kullanabilmektedirler. Sermayenin onda birini temsil eden payların birden fazla pay sahibine ait olması durumunda bu pay sahiplerinin birlikte hareket etmesi gerekmektedir. Sermayenin onda birinin temsil edilmesi şartı, kanun koyucunun bu hakkı TTK m. 411 uyarınca bir azınlık (azlık) hakkı olarak düzenlediğini göstermektedir. Nitekim TTK m. 411/1 uyarınca azınlık, halka kapalı anonim şirketlerde şirket sermayesinin

DİPNOT

¹ Ayşe Şahin, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013, s. 2.

² Özlem İlbasmış Hızlısoy, "Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi", (Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara, 2015, s. 2.

³ Rona Serozan, Sözleşmeden Dönme, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1975, s. 121; İlhan Uluhan, İyiniyetli Sebepsiz Zenginleşenin İade Borcunun Sınırlandırılması Sorunu, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1984, s. 74.

⁴ Şahin, s. 10.

⁵ Ayşe Sümer, Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 18 S. 2, 2012, s. 840.

⁶ Osman Can Başdemir, Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi, Atılım Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2019, s. 11.

FOOTNOTE

¹ Ayşe Şahin, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013, p. 2.

² Özlem İlbasmış Hızlısoy, "Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi", (Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara, 2015, p. 2.

³ Rona Serozan, Sözleşmeden Dönme, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1975, p. 121; İlhan Uluhan, İyiniyetli Sebepsiz Zenginleşenin İade Borcunun Sınırlandırılması Sorunu, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1984, p. 74.

⁴ Şahin, p. 10.

⁵ Ayşe Sümer, Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, V. 18 ss. 2, 2012, p. 840.

⁶ Osman Can Başdemir, Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi, Atılım Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2019, p. 11.

PART 6

is defined as the shareholders constituting at least one tenth of the Company's capital in closed joint stock companies. Thus, with this provision, minority shareholders are protected against majority shareholders in joint stock companies where decisions are made by the majority principle.

The right to rightful dissolution can be defined as the right to request the termination of the debt relationship to the party who is adversely affected by the reasons that arise in the subsequent process of a continuous debt relationship and for whom the relationship has become unbearable⁷. However, there is no consensus on the concept of just cause in our legislation and doctrine⁸. In adapting the concept of rightful dissolution under the law of obligations to joint stock companies pursuant to the TCC, it can be stated that rightful dissolution is a right granted to minority shareholders in cases where it becomes unbearable for the minority shareholders to remain in the company against the majority shareholders. One of the accepted views in the doctrine defines the concept of just cause in joint stock companies as events and circumstances that eliminate the benefits minority shareholders justly and objectively expect from the partnership, making the continuation of the partnership unbearable for the shareholder⁹. Therefore, pursuant to Article 2 of the Turkish Civil Code numbered 4721 ("TCiC"), just cause shall be deemed to have occurred in cases where the shareholder cannot be expected to continue the shareholding if the continuation of the partnership becomes unbearable for the shareholder, and the shareholder may exercise this right¹⁰.

Article 531 of the TCC has deliberately refrained from defining and exemplifying just cause. As a matter of fact, in the preamble of the relevant article, it is stated that "...showing and defining the qualifications of this concept has been left to judicial decisions and doctrine (...)"¹¹ and that just causes are deliberately left to precedents and doctrine. Pursuant to Article 4 of the TCiC, titled "Discretionary Power of the Judge," in cases where the law intentionally leaves a gap and grants the judge discretionary authority, the judge shall decide in accordance with the applicable legislation and principles of equity, considering the specific circumstances of the case. The court will determine the existence of just cause in accordance with the concrete case by using precedents and doctrine. The

en az onda birini oluşturan pay sahipleri olarak tanımlanmıştır. Böylece bu düzenleme ile kararların alınmasında çoğunluk ilkesinin geçerli olduğu anonim şirketlerde azınlık pay sahipleri çoğunluk pay sahipleri karşısında korunmaktadır.

Haklı sebeple fesih hakkı, sürekli borç ilişkilerinin sonraki sürecinde ortaya çıkan nedenlerden olumsuz etkilenecek ilişkinin kendisi için çekilmez duruma geldiği tarafa, borç ilişkisinin sona erdirilmesini isteme hakkı olarak tanımlanabilir⁷. Fakat mevzuatımızda ve doktrinde haklı sebep kavramı üzerinde terim birliği bulunmamaktadır⁸. Borçlar hukuku çerçevesindeki haklı sebeple fesih kavramını TTK uyarınca anonim şirketlere uyarladığımızda, haklı sebeple feshin, azınlık pay sahiplerinin çoğunluk pay sahiplerine karşı şirkette kalmalarının kendileri için çekilmez bir hale geldiği durumlarda, azınlık pay sahiplerine tanınmış olan bir hak olduğu ifade edilebilir. Doktrinde kabul edilen görüşlerden birisi, anonim şirketlerde haklı sebep kavramını, azınlık pay sahiplerinin hakkaniyete uygun ve objektif olarak ortaklıktan beklediği faydaları ortadan kaldıran ve pay sahibi için ortaklığın devamının çekilmez hale gelmesine sebep olan olaylar ve durumlar olarak tanımlamaktadır⁹. Dolayısıyla 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ("TMK") m. 2 uyarınca dürüstlük kuralı ve hakkın kötüye kullanılması yasağı gözetilerek şirketin varlığına devam etmesi kendisi için çekilmez hale gelen pay sahibinden ortaklığı sürdürmesinin beklenemeyeceği hallerde haklı sebep oluşmuş sayılacak ve pay sahibi bu hakkını kullanabilecektir¹⁰.

TTK m. 531 bilinçli olarak haklı nedenleri tanımlamamış ve örnek göstermemiştir. Nitekim ilgili maddenin gerekçesinde "... bu kavramın niteliklerinin gösterilmesi ve tanımlanması yargı kararlarıyla öğretiyeye bırakılmıştır(...)"¹¹ denilerek haklı sebeplerin bilinçli olarak içtihat ve doktrine bırakıldığı belirtilmiştir. "Hakimin takdir yetkisi" başlıklı TMK m. 4 uyarınca hakim, kanunda bilinçli olarak boşluk bırakılarak kendisine takdir yetkisi tanındığı durumlarda, somut olayın özelliklerine göre yürürlükteki mevzuata ve hakkaniyete uygun olarak karar verecektir. Mahkeme, içtihat ve doktrini kullanarak somut olay uyarınca haklı sebebin varlığını tespit edecektir. Anonim şirketlerin feshine ilişkin haklı sebeplerin görünüş biçimi, bunlarla sınırlı olmamak üzere, (i) azınlık pay sahibinin korunmasına ilişkin temel prensiplerin ihlali, şirketin pay sahibinin malvarlıksal haklarının

manifestation of just causes on dissolution of joint stock companies include but are not limited to, (i) reasons related to the abuse of majority power, such as violation of the fundamental principles of minority shareholder protection, violation of the shareholder's material rights, violation of the shareholder's rights to participate in the management of the company, violation of minority rights, (ii) personal reasons, such as personal disputes and reasons arising on the shareholder's individual circumstances and (iii) reasons related to the company's partnership, such as mismanagement of the company, loss of the decision-making function of the company's board of directors and general assembly, significant difficulty in achieving the company's partnership purpose, unpaid capital of the company, certain structural changes in the company, etc.¹².

In the event that a rightful dissolution lawsuit is filed, the judge will decide on the justification of the reasons to be put forward by the shareholders. In the lawsuit filed by the shareholders to decide on the justification of the reasons to be put forward by the shareholders, the judge is not obliged to decide on the dissolution of the company even if he/ she finds the reasons put forward are justified. Hence, pursuant to Article 531 of the TCC, instead of a dissolution decision, the court may decide on the dismissal of the plaintiff shareholder(s) from the company by paying the real value of their shares, or on any other solution he/she deems appropriate.

Pursuant to Article 447 of the TCC, since the right of filing a rightful dissolution lawsuit is recognized as one of the inalienable rights, this right cannot be eliminated by the decision of the majority without the consent of the minority shareholders¹³.

A. The Nature of the Lawsuit on Rightful Dissolution on Just Cause under Turkish Law

Since the judge may decide on a remedy other than the termination decision at the end of the rightful dissolution lawsuit, this lawsuit is a formative lawsuit for performance with alternative remedies¹⁴. This lawsuit may be filed directly by the shareholders independently from other lawsuits that may be brought against the company. The judge has been granted wide authority to apply an

ihlali, şirket yönetimine katılma haklarının ihlali, azınlık haklarının ihlali gibi çoğunluk gücünün kötüye kullanılmasına ilişkin sebepler, (ii) kişisel uyumsuzluklar ve pay sahibinin şahsında gerçekleşen sebepler gibi kişisel sebepler ile (iii) şirketin kötü yönetimi, şirketin yönetim kurulu ve genel kurulunun karar alma fonksiyonunu kaybetmesi, şirketin ortaklık amacının sağlanmasının önemli ölçüde zorlaşması, şirket sermayesinin karşılıksız kalması, şirkete ilişkin bazı yapısal değişiklikler gibi şirket ortaklığına ilişkin sebepler olarak ortaya çıkabilir¹².

Haklı sebeple fesih davasının açıldığı durumda pay sahipleri tarafından ileri sürülecek olan sebeplerin haklılığına hâkim karar verecektir. Pay sahipleri tarafından ileri sürülecek olan sebeplerin haklılığına ilişkin karar vermesi için açılan davada hâkim, ileri sürülen sebepleri haklı bulsa bile şirketin feshine karar vermek zorunda değildir. Nitekim TTK m. 531 uyarınca mahkeme fesih kararı yerine; davacı pay sahip(ler)inin paylarının gerçek değeri ödenerek şirketten çıkarılmalarına veya uygun gördüğü başka bir çözüme karar verebilir.

TTK m. 447 uyarınca, haklı sebeple fesih davası açma hakkı vazgeçilmez haklar arasında kabul edildiğinden, bu hak azınlık pay sahiplerinin rızası dışında çoğunluğun kararı ile bertaraf edilemeyecektir¹³.

A. Haklı Sebeple Fesih Davasının Türk Hukukundaki Niteliği

Hâkim, haklı sebeple fesih davasının sonucunda fesih kararı yerine başka şekilde çözüme ilişkin bir karara da hükmedebileceğinden, bu dava alternatif çözümlü inşai nitelikte bir eda davasıdır¹⁴. Bu dava, pay sahipleri tarafından şirkete karşı açılacak diğer davalardan bağımsız olarak doğrudan açılabilir. Fesih kararı yerine alternatif çözüm uygulayabilme yetkisiyle hâkime

DİPNOT

⁷ Kemal Oğuzman/ Nami Barlas, Medeni Hukuk, Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2023, s. 296.

⁸ See also Article 219 of the TCC "Incompetence, gross negligence or impotence in management in the performance of the duty shall be considered as just cause."; Article 245 of the TCC "The just cause is the disappearance of the actual or personal reasons that led to the establishment of the company in such a way as to make it impossible or difficult to achieve the company's business subject..."; Article 255 of the TCC "In cases where a shareholder may request the dissolution of the company due to reasons caused by the shareholder himself, all other shareholders may decide to exclude that shareholder from the company and to continue the company...".

⁹ Mehmet Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku, Beta Yayın, İstanbul, 2023, p. 379.

¹⁰ Oruç Hami Şener, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022, p. 700.

¹¹ Grounds for Article 531 of the TCC: <https://www.ticaretkanunu.net/ttpk-madde-531/>.

¹² Şahin, p. 137 et al.

¹³ Evin Emine Demir, "TTK m.531: Anonim ortaklığın Haklı Sebeplerle Feshi Davası", Legal Hukuk Dergisi, 2011, Year 9, Iss. 102, p.7.

¹⁴ Ünal Tekinalp, "Türk Ticaret Kanunundaki Boşluk: Anonim Ortaklığın Feshi, Çoğunluk Gücünün Kötüye Kullanılmasına Karşı Etkili Bir Araç", İktisat ve Maliye Dergisi, 1974, V.XXI, Iss. 8, s. 215.

⁸ Bkz. TTK m. 219 "Görevin yerine getirilmesinde basiretsizlik, ağır ihmâl veya yönetimde iktidarsızlık gibi hâller, haklı sebep sayılır."; TTK m. 245 "Haklı sebep, şirketin kuruluşuna yol açan fiili veya kişisel sebeplerin şirketin işletme konusunun elde edilmesini imkânsız kılabacak veya güçleştirecek şekilde ortadan kalkmış olmasıdır..."; TTK m. 255 "Bir ortağın kendisinden kaynaklanan sebeplerden dolayı şirketin feshinin istenebileceği durumlarda, diğer ortakların tümü o ortağın şirketten çıkarılmasına ve şirketin devamına karar verebilir...".

⁹ Mehmet Bahtiyar, Ortaklıklar Hukuku, Beta Yayın, İstanbul, 2023, s. 379.

¹⁰ Oruç Hami Şener, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022, s. 700.

¹¹ TTK m. 531 Gereği: <https://www.ticaretkanunu.net/ttpk-madde-531/>.

¹² Şahin, s. 137 vd.

¹³ Evin Emine Demir, "TTK m.531: Anonim ortaklığın Haklı Sebeplerle Feshi Davası", Legal Hukuk Dergisi, 2011, Yıl 9, S. 102, s. 7.

¹⁴ Ünal Tekinalp, "Türk Ticaret Kanunundaki Boşluk: Anonim Ortaklığın Feshi, Çoğunluk Gücünün Kötüye Kullanılmasına Karşı Etkili Bir Araç", İktisat ve Maliye Dergisi, 1974, C.XXI, S. 8, s. 215.

PART 6

alternative solution instead of a dissolution decision. The ability of the judge to award an alternative remedy independently from the claimant's claim is an exception to the principle of non-ultra petita¹⁵.

The rightful dissolution lawsuit is filed by the minority shareholders. This lawsuit must be filed against the legal entity of the company before the commercial court of first instance where the headquarters of the company is located. Pursuant to Article 5/4 of the TCC, if the headquarters of the joint stock company is located in a jurisdiction where there is no commercial court of first instance, the court in charge of this lawsuit is the civil courts of first instance. In this case, in a jurisdiction where there is no commercial court of first instance, the rightful dissolution lawsuit must be filed before the civil court of first instance.

III. OTHER REMEDIES

Since the continuity and the ongoing operations of joint stock companies are essential, the judge should consider alternative remedies instead of dissolution of the company, especially in cases where the company can continue its activities financially. Since the main purpose of the legislator is to keep the company alive and to ensure the continuity of the company's activities, if the dispute in the concrete case can be resolved in another way other than the dissolution of the company, the dissolution of the company should not be decided¹⁶. Hence, the Court of Cassation, in its 11th CC C. 2015/8119 D. 2016/2586 decision dated 09.03.2016, found the court's decision that it is not necessary to dissolve the company on the grounds that it would be a fairer solution for the plaintiff shareholder to leave the company instead of dissolving the company¹⁷. Therefore, in the event that the company is able to realize its purpose and activities with its assets and has the economic power to pay the plaintiff shareholder the real value of its shares, alternative remedies will be ruled by the judge. Resorting to the dissolution and liquidation of the company as an *ultima ratio* has been the will of the legislator who prioritizes the continuity of companies¹⁸. In order for the judge to rule on alternative remedies, the existence of just causes must be proven, just as in the case of ruling for the dissolution of the company. The broad authority granted to the judges to decide on alternative remedies shows that the continuity of the company should be considered and respected as

geniş yetki tanınmıştır. Hâkimin davacının talebinden bağımsız olarak alternatif çözüme hükmedebilmesi taleple bağlılık ilkesine getirilen bir istisna niteliğindedir¹⁵.

Haklı sebeple fesih davası, azınlık pay sahipleri tarafından açılmaktadır. Bu davanın, söz konusu şirketin tüzel kişiliğine karşı şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde açılması gerekmektedir. TTK m. 5/4 uyarınca anonim şirketin merkezinin asliye ticaret mahkemesinin bulunmadığı bir yargı çevresinde bulunması halinde bu davaya bakmakla görevli olan mahkeme asliye hukuk mahkemeleridir. Bu durumda asliye ticaret mahkemesinin bulunmadığı bir yargı çevresinde haklı sebeple fesih davasının asliye hukuk mahkemesinde açılması gerekmektedir.

III. DİĞER ÇÖZÜMLER

Anonim şirketlerin devamlılığı ve faaliyetlerini sürdürmeleri esas olduğundan, özellikle şirketin finansal olarak faaliyetlerini sürdürebildiği durumlarda hâkimin, şirketin feshi yerine alternatif çözümleri değerlendirmesi gerekmektedir. Kanun koyucunun esas amacı, şirketi ayakta tutmak ve şirket faaliyetlerinin devamlılığını sağlamak olduğundan somut olaydaki uyuşmazlık şirketin feshi dışında başka bir yolla çözülebiliyorsa, şirketin feshine karar verilmemelidir¹⁶. Nitekim Yargıtay 11. HD E. 2015/8119 K. 2016/2586 ve 09.03.2016 tarihli kararında, mahkemenin, şirketin feshi yerine davacı pay sahibinin şirketten ayrılmasının daha adilane bir çözüm olacağı gerekçesiyle şirketin feshine gerek olmadığı yönündeki kararını yerinde bulmuştur¹⁷. Buna göre şirketin elindeki malvarlığı ile amacını ve faaliyetlerini gerçekleştirebildiği ve davacı pay sahibine paylarının gerçek değerini ödeyecek ekonomik güçte olması durumunda, hâkim tarafından alternatif çözümlere hükmedilecektir. Şirketin feshine ve tasfiyesine *ultima ratio* olarak başvurulması şirketlerin devamlılığını gözetken kanun koyucunun iradesi olmuştur¹⁸. Hâkimin diğer çözümlere hükmedebilmesi için, şirketin feshi kararına hükmetmesi gibi, haklı sebeplerin varlığının ispat edilmiş olması gerekmektedir. Alternatif çözüme karar vermesi hususunda hakimlere tanınan geniş yetki, şirketin mümkün olduğunca devamlılığının önemsenmesi ve gözetilmesi gerektiğini göstermektedir¹⁹. Hâkim, ölçülülük ilkesi uyarınca somut olaya uygulayacağı alternatif çözümler ile azınlık pay sahipleri, payların

much as possible¹⁹. Pursuant to the principle of proportionality, the judge shall ensure that the interests of the minority shareholders, the majority shareholders and the company are balanced through the alternative remedies to be applied to the concrete case²⁰.

Pursuant to Article 531 of the TCC, the condition of "being appropriate to the situation" for the judge to award an alternative remedy means that there is an alternative remedy that resolves the problem giving rise to the concrete case that is the subject of the lawsuit, eliminates the conflict of interest between the shareholders in the company, protects the justified expectations of the plaintiff shareholder(s) and satisfies the plaintiff shareholder(s). As another condition for the award of an alternative remedy, the term "acceptable" means that the alternative remedy, which is awarded without the approval of the litigants, is appropriate to the concrete case and resolves the problem in the concrete case²¹, meets the requests of the plaintiff shareholder(s) and is feasible²².

A. Dismiss of the Shareholders from the Company

Pursuant to Article 531 of the TCC, even though the shareholders in joint stock companies are not granted with the right to directly exit from the company, the court may also decide to dismiss the shareholder(s) from the company by paying to the plaintiff shareholder(s) the actual value of their shares as of the date closest to the date of the decision, instead of the decision to dissolve the company. This decision of the court shall be implemented through the purchase of the shares of the plaintiff shareholder by the defendant company²³. Due to the gap in the law, whether the plaintiff shareholder(s)' shares can be temporarily acquired by the company and who will pay the amount corresponding to these shares, as well as how it will be paid, shall be determined according to precedents and doctrine. The judge is required to calculate the real share value of the company and award this price. In order for this method to be applied, the company must have the economic power to pay the real share value to the plaintiff.

In practice, in rightful dissolution proceedings, the court mainly decides to dismiss the plaintiff from the company instead of a dissolution decision²⁴.

çoğunluğuna sahip pay sahipleri ve şirket arasındaki menfaatlerin dengelenmesini sağlayacaktır²⁰.

TTK m. 531 uyarınca hakimin alternatif yola hükmedebilmesi için gerekli "duruma uygun düşme" koşulu ile davaya konu olan somut olaya sebebiyet veren sorunu çözümlen, şirketteki ortaklar arasındaki menfaat ihtilafını kaldıran, davacı pay sahip(ler)inin haklı beklentilerini koruyan ve davacı pay sahip(ler)ini tatmin eden bir alternatif yolun bulunması kastedilmektedir. Alternatif yola hükmedilebilmesi için gerekli diğer bir koşul olan "kabul edilebilir" ifadesi ise, davanın taraflarını onayına bağlı olmaksızın hükmedilen alternatif çözümün somut olaya uygun düşmesi ve somut olaydaki sorunu gidermesi²¹, davacı pay sahip(ler)inin isteklerinin karşılanması ve uygulanabilir şekilde olması anlamını taşımaktadır²².

A. Pay Sahiplerinin Şirketten Çıkarılmaları

Anonim şirketlerde ortaklara şirketten doğrudan çıkma hakkı tanınmamış olsa da, TTK m. 531 uyarınca mahkeme, şirketin feshedilmesi kararı yerine davacı pay sahip(ler)ine paylarının karar tarihine en yakın tarihteki gerçek değerlerinin ödenmesi suretiyle pay sahip(ler)inin şirketten çıkarılmalarına da karar verebilir. Mahkemenin bu kararı, davacı pay sahibine ait payların davalı şirket tarafından satın alınması yöntemiyle uygulanır²³. Kanunda boşluk olması sebebiyle davacı pay sahip(ler)inin paylarının geçici olarak şirket tarafından iktisap edilip edilemeyeceği ve paylarına karşılık ödenecek olan paranın kim tarafından ve ne şekilde ödeneceği içtihat ve doktrine göre belirlenecektir. Hakimin, şirketin gerçek pay değerini hesaplayarak bu bedele hükmetmesi gerekmektedir. Bu yöntemin uygulanabilmesi için şirketin gerçek pay değerini davacıya ödeyebilecek ekonomik güçte olması gerekmektedir.

Uygulamada, haklı sebeple fesih davasında mahkeme ağırlıklı olarak fesih kararı yerine davacının şirketten çıkarılması yönünde karar vermektedir²⁴.

DİPNOT

15 Abuzer Kendigelen, Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2016, p. 24, 378.

16 Osman Can Başdemir, Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi, Atılım Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2019, s. 13.

17 Kendigelen/ F. Pelin Tokcan/ İbrahim Çağrı Zengin/ Numan S. Sönmez/ Zehra Güney, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanunu'na İlişkin Kararları (2015-2016), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s. 357.

18 Cengiz Erten, "Anonim Şirketlerde Haklı Sebeple Fesih Hakkının Yargıtay İçtihatları Çerçevesinde Değerlendirilmesi", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S. 13, Haziran 2019, s. 198, 199.

19 Erten, s. 188.

20 Tekinalp, s. 214.

21 Tekinalp, s. 214.

22 Erten, s. 199.

23 Fusun Nomer Ertan, "Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi Davası - TTK m. 531 Üzerine Düşünceler", İÜHF, C. LXXIII, S.1, p. 431.

24 Erten, s. 200.

FOOTNOTE

15 Abuzer Kendigelen, Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2016, p. 24, 378.

16 Osman Can Başdemir, Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi, Atılım Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2019, p. 13.

17 Kendigelen/ F. Pelin Tokcan/ İbrahim Çağrı Zengin/ Numan S. Sönmez/ Zehra Güney, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanunu'na İlişkin Kararları (2015-2016), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, p. 357.

18 Cengiz Erten, "Anonim Şirketlerde Haklı Sebeple Fesih Hakkının Yargıtay İçtihatları Çerçevesinde Değerlendirilmesi", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Iss. 13, June 2019, p. 198, 199.

19 Erten, p. 188.

20 Tekinalp, p. 214.

21 Tekinalp, p. 214.

22 Erten, p. 199.

23 Fusun Nomer Ertan, "Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi Davası - TTK m. 531 Üzerine Düşünceler", İÜHF, C. LXXIII, Iss.1, p. 431.

24 Erten, p. 200.

PART 6

B. Alternative Remedies

Pursuant to Article 531 of the TCC, the judge may decide on another acceptable remedy in accordance with the concrete case, instead of a dissolution decision. The judge may decide not to dissolve the company in the presence of justified reasons, on the grounds that it is economically and objectively more appropriate to preserve the existence of the company. In this regard, the legislator appreciated the court's initiative. In the Swiss doctrine, it is stated that as an alternative solution, the court may decide on the obligation of the company to distribute dividends, may approve the admission of a new shareholder to the company, and may even order the partial liquidation of the company in such a way that the company will be able to continue its activities²⁵. However, there is no exemplary case law of the Court of Cassation ruling on these alternative remedies.

The judge, prioritizing the preservation and continuity of the company when conditions supporting its viability are present, will resort to alternative solutions instead of dissolution. The judge may investigate alternative remedies instead of dissolution without any limitation in terms of subject matter²⁶.

In the doctrine, the division of the company's business among the shareholders, partial liquidation of the company, conversion of the company into a single shareholder company, granting veto rights to the minority in some board of directors and general assembly resolutions, dismissal of the members of the board of directors, reduction of the capital are given as examples of alternative remedies²⁷.

IV. CONCLUSION

Article 531 of the TCC regulates the right to wind up a joint stock company on just cause, allowing minority shareholders to leave the company. This provision aims to protect minority shareholders against majority shareholders. Dissolution for just cause is a right granted to minority shareholders in cases where circumstances arise in continuous contractual relationships that render the relationship unbearable. When the court determines the existence of just cause, it may offer alternative remedies instead of a dissolution decision. As such, dissolution of the company may be decided as a last resort in the event that there is no other remedy. Al-

B. Alternatif Çözümler

TTK m. 531 uyarınca hakim, fesih kararı yerine somut olaya uygun ve kabul edilebilir başka bir çözüme de karar verebilir. Hâkim, şirketin mevcudiyetinin korunmasının ekonomik ve objektif açıdan daha doğru olması gerekçesiyle, haklı sebeplerin varlığı halinde şirketi feshetmeme kararı verebilir. Kanun koyucu burada mahkemenin inisiyatif kullanmasını takdir etmiştir. İsviçre doktrininde alternatif çözüm olarak mahkemenin şirketin kâr dağıtma zorunluğunu karara bağlayabileceği; yeni bir pay sahibinin şirkete alınmasını uygun bulabileceği, hatta şirketi faaliyetlerini devam ettirecek duruma kavuşturabilecek şekilde kısmi tasfiyesine de hükmedebileceği belirtilmektedir²⁵. Fakat söz konusu alternatif çözümlere hükmedilen örnek bir Yargıtay içtihadı bulunmamaktadır.

Hâkim, şirketin ayakta kalması ve sürekliliğini sağlayacak hususların mevcut olduğu durumlarda şirketi ayakta tutmaya önem vererek şirketin feshine alternatif yollara başvuracaktır. Hâkim, fesih kararı yerine hükmedeceği alternatif çözümleri konu bakımından bir sınırlandırmaya tabi olmaksızın araştırabilecektir²⁶.

Doktrinde alternatif çözümlere; şirkete ait işletmenin pay sahipleri arasında bölünmesi, şirketin kısmi tasfiyesi, tek pay sahipli şirkete dönüştürülmesi, bazı yönetim kurulu ve genel kurul kararlarında azlığa veto hakkı tanınması, yönetim kurulu üyelerinin azli, sermayenin azaltılması örnek olarak verilmiştir²⁷.

IV. SONUÇ

TTK'nın 531. maddesi, anonim şirketlerde haklı sebeple fesih hakkını düzenleyerek, şirketin azınlık pay sahiplerine şirketten ayrılma imkânı tanımaktadır. Bu düzenleme, azınlık pay sahiplerinin çoğunluk pay sahiplerine karşı korunmasını amaçlamaktadır. Haklı sebeple fesih, sürekli borç ilişkilerinde ortaya çıkan ve ilişkinin çekilmez hale gelmesine neden olan durumlarda, azınlık pay sahiplerine tanınan bir haktır. Mahkeme, haklı sebeplerin varlığını tespit ettiğinde, fesih kararı yerine alternatif çözümler de sunabilmektedir. Nitekim şirketin feshine başka herhangi bir yol kalmaması durumunda son çare olarak karar verilebilecektir. Kanun koyucu

ternative solutions, which are not defined by the legislator, give the judge a wide power of discretion in order to ensure the continuity of the company and protect the rights of minority shareholders. In this regard, the judge will benefit from the doctrine and precedents in deciding on the existence of just cause. In conclusion, the rightful dissolution lawsuit has an important place in the legal structure of joint stock companies and functions to protect the rights of minority shareholders in the company.

BIBLIOGRAPHY

ABUZER KENDİGELEN, Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2016.

ABUZER KENDİGELEN/ F. PELİN TOKCAN/ İBRAHİM ÇAĞRI ZENGİN/ NUMAN S. SÖNMEZ/ ZEHRİ GÜNEY, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanunu'na İlişkin Kararları (2015-2016), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.

AYŞE SÜMER, Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, V. 18 İss. 2, 2012.

AYŞE ŞAHİN, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013.

CENGİZ ERTEN, "Anonim Şirketlerde Haklı Sebeplerle Fesih Hakkının Yargıtay İçtihatları Çerçevesinde Değerlendirilmesi", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, İss. 13, June 2019.

EVİN EMİNE DEMİR, "TTK m.531: Anonim ortaklığın Haklı Sebeplerle Feshi Davası", Legal Hukuk Dergisi, 2011, Year 9, İss. 102.

FÜSUN NOMER ERTAN, "Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi Davası - TTK m. 531 Üzerine Düşünceler", İÜHFİM, V. LXXIII, İss. 1.

İLHAN ULUSAN, İyiniyetli Sebepsiz Zenginleşenin İade Borcunun Sınırlandırılması Sorunu, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1984.

KEMAL OĞUZMAN/ NAMİ BARLAS, Medeni Hukuk, Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2023.

MEHMET BAHTİYAR, Ortaklıklar Hukuku, Beta Basım Yayın, İstanbul, 2023.

ORUÇ HAMİ ŞENER, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.

OSMAN CAN BAŞDEMİR, Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi, Atılım Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2019.

ÖZLEM İLBASMIŞ HIZLISOY, "Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi", (Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara, 2015.

RONA SEROZAN, Sözleşmeden Dönme, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1975.

SERHAN DİNÇ, "6102 sayılı Kanuna Göre Anonim Şirketlerde Sona Erme", Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, 2016/2.

ÜNAL TEKİNALP, "Türk Ticaret Kanunundaki Boşluk: Anonim Ortaklığın Feshi, Çoğunluk Gücünün Kötüye Kullanılmasına Karşı Etkili Bir Araç", İktisat ve Maliye Dergisi, 1974, V.XXI, İss. 8.

tarafından tanımlanmayan alternatif çözümler, şirketin devamlılığını sağlamak ve azınlık pay sahiplerinin haklarını korumak amacıyla hâkime geniş bir takdir yetkisi vermektedir. Bu nedenle hâkim haklı sebeplerin varlığına hükmederken doktrin ve içtihatlardan yararlanacaktır. Sonuç olarak, haklı sebeple fesih davası, anonim şirketlerin hukuki yapısında önemli bir yer tutmakta olup azınlık pay sahiplerinin şirketteki haklarını koruma işlevini görmektedir.

KAYNAKÇA

ABUZER KENDİGELEN, Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2016.

ABUZER KENDİGELEN/ F. PELİN TOKCAN/ İBRAHİM ÇAĞRI ZENGİN/ NUMAN S. SÖNMEZ/ ZEHRİ GÜNEY, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanunu'na İlişkin Kararları (2015-2016), On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.

AYŞE SÜMER, Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 18 S. 2, 2012.

AYŞE ŞAHİN, Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2013.

CENGİZ ERTEN, "Anonim Şirketlerde Haklı Sebeplerle Fesih Hakkının Yargıtay İçtihatları Çerçevesinde Değerlendirilmesi", Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, S. 13, Haziran 2019.

EVİN EMİNE DEMİR, "TTK m.531: Anonim ortaklığın Haklı Sebeplerle Feshi Davası", Legal Hukuk Dergisi, 2011, Yıl 9, S. 102.

FÜSUN NOMER ERTAN, "Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi Davası - TTK m. 531 Üzerine Düşünceler", İÜHFİM, C. LXXIII, S. 1.

İLHAN ULUSAN, İyiniyetli Sebepsiz Zenginleşenin İade Borcunun Sınırlandırılması Sorunu, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1984.

KEMAL OĞUZMAN/ NAMİ BARLAS, Medeni Hukuk, Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2023.

MEHMET BAHTİYAR, Ortaklıklar Hukuku, Beta Basım Yayın, İstanbul, 2023.

ORUÇ HAMİ ŞENER, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.

OSMAN CAN BAŞDEMİR, Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi, Atılım Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2019.

ÖZLEM İLBASMIŞ HIZLISOY, "Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi", (Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara, 2015.

RONA SEROZAN, Sözleşmeden Dönme, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1975.

SERHAN DİNÇ, "6102 sayılı Kanuna Göre Anonim Şirketlerde Sona Erme", Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, 2016/2.

ÜNAL TEKİNALP, "Türk Ticaret Kanunundaki Boşluk: Anonim Ortaklığın Feshi, Çoğunluk Gücünün Kötüye Kullanılmasına Karşı Etkili Bir Araç", İktisat ve Maliye Dergisi, 1974, C.XXI, S. 8.

FOOTNOTE

²⁵ Grounds for Article 531 of the TCC: <https://www.ticaretkanunu.net/ttpk-madde-531/>.

²⁶ Erten, p. 199.

²⁷ Bahtiyar, p. 381.

DİPNOT

²⁵ TTK m. 531 Gerekçesi: <https://www.ticaretkanunu.net/ttpk-madde-531/>.

²⁶ Erten, s. 199.

²⁷ Bahtiyar, s. 381.